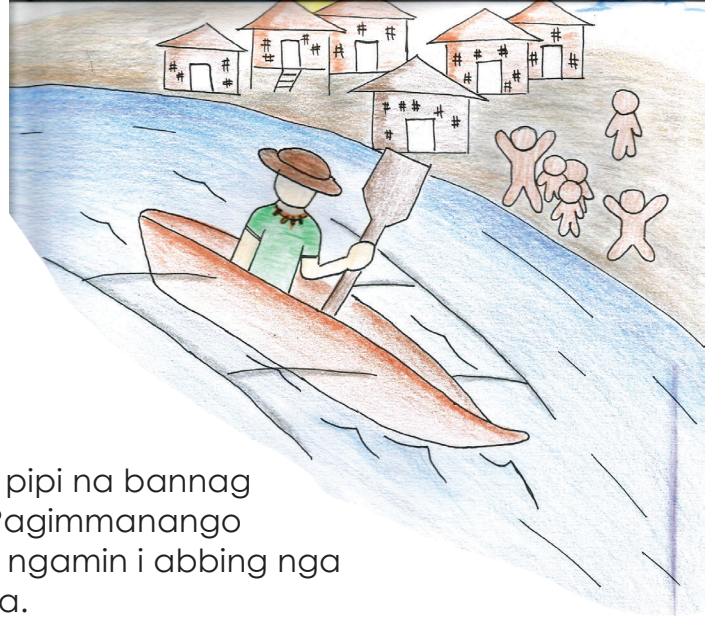

I BILIN NA YAMA

Turi ta ollu nga tiyempo, ta pipi na bannag i nabbalayan na Ibanag ira. Pagimmanango i nattoalayadda. Tinudduadda ngamin i abbing nga mangilo ta magimmanango ra.

Madduma-ruma i neyusa da nga magimmanango segun ta manango nga apadda.

Pateng i karigatan nga meyusa ta karanaw nga pagimmanango. Yaw i paggafu da ta lurung (lobbed river mullet). Kuruga makapabbaw yaw nga manango nira. Mamittan la garay ta tanga-ragun i allattuwag na yaw. Kunna maffiesta i totolay ira ta pipi nu egga i magafu ra nga lurung.

Kuruga karagatan na ngamin nga abbing i mattafug anna malluggo ta unag na danum tapenu meyusa ra i pateng. Ta karalamman la garay nga danum i awayyam pangipayyan ta pateng.

Tadday si Makmak ta karanaw nga abbing. Abbing paga laman yaya ay ivevulun ngana na yama na yaya ta bannag. Kuruga ikaya na gapa i mattafug anna malluggo ta unag na danum. Merumug ta diyad da i kalalaki na yama na nga magillurung. Agga dusaru yaya kanayun.

Mittan nga aggaw,
nekiddaw na ta yama na
tu tudduwan na yayya nga
maggag ta unag na danum.

Ensigida neraddamman na yama na
nu kunnasi yayya nga natudduwan. Ina' na
i gappa (buslo ng mais) anna neyalawa na ta
ana na.

“Nu kuruga ikaya mu nga magigiyammu nu kunnasi i
maggag ta unag na danum usam mu yaw i gappa. Yaw i
paggafu mu ta manango,” tabarang na yama na.

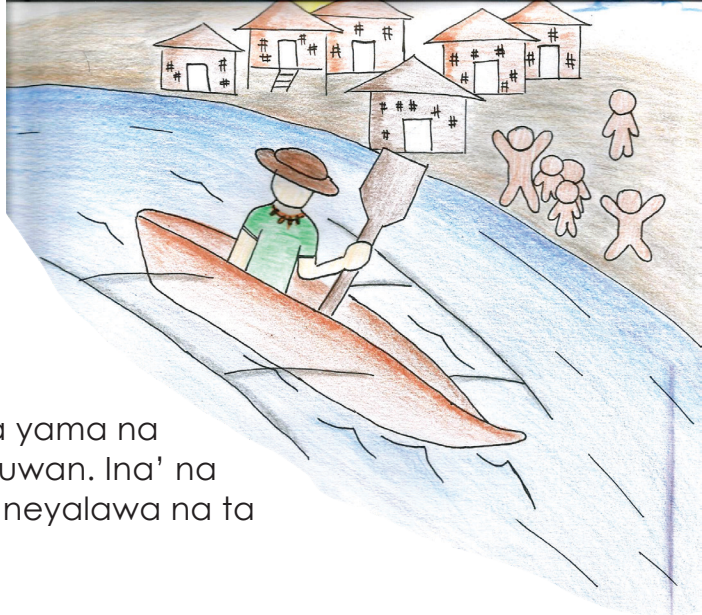
Nappabbaw i abbing nu kunnasi i kesimmu na
yari. Ammu na garay tu umarrayyu i manango ira nu
aranniammu. Ngem, finuttul na yaw nga awattu babang.

Ta olu nga aggaw na palluggo na ay awattu manango
nga nagafu na. Negalagalo na kakavulu na ira nga abbing
yayya megafu ta ammu ra tu imposible nga mesimmu i
ipakuwa na yama na.

“Kuwakku i bilin na yama megafu ta masikan i
angngurug ku sa.”

“Ari kari tu egga i bertug ni yamam yatun ta maggag
yaya ta maski tangoras ta unag na danum?” kanayudda
nga itabbag sa.

“Ama, kurug kari tu egga i bertug mu yatun ta maggag
ka ta maski tangoras ta unag na danum?” ivu ni Makmak ta
yama na.

Ari nappika i yama na.
Nammangngi laman yaya.

“Kinagi anna tinudduakku nu
anni i kuwan ngamin danuri nakivu
niyakan tape megitta ira niyakan. Mas
lallagu mapiya, talikurugam mu i paggafu mu
ta manango.”

Kagaggaw ivulu' ni Makmak i gappa na ta bannag
tapenu paggafu na ta manango. Kuruga nabinnay ngana
ngem ari paga nakagafu si Makmak ta manango ta gappa
na. Maalibattuwan ngana yayya.

Aggilokowan na karuba anna kiggayam na ngana
yayya. “Nabinnay ngana ngem ari ka paga nakagafu ta
manango tatun ta gappam.”

“Ngatta garay ta ariyam mu la ngana nga usan yuri
dusaru nga bertug ni yamam?”

Inavutan ni Makmak nu sitaw i naggafuwan na bertug na.

Inaryan na yama na i dusaru na nga kunna “Ana' ku, ari
tu ta dusaru i naggafuwan na sikakku ta unag na danum.
Naggafu laggapa yaw ta ziga, pasensya anna angnurug
ku ta yama ta kabbing ku paga.

“Turi ta kinagi na yama tu gappa i usakku nga
pagimmanango, ari na nagimmang. Netaligarag ku
i pagimmanango ku. Inaggaw nga kunnari kuwaku.
Napenam na nga malluggo adde turi ta nagigiyammuak ku
i magimmanango.”

“Namegafu ka ta pipi
turi ollu nga pangiyusam ta
gappa. Ariyammu natageno
nga mappata-patangnga
ka ngana. Nalluggo ka adde ta
karalamman na danum. Tari i patafugan
na manango ira nga umay ta bebay.
Pinasikam mu i baggim anna pinenam mu ta
lammin.” Pakanawag na yama na.

Nappappabalo si Makmak ta yama na. Kunna ta nono
na, parigan na i yama na ta enna pangisige ta palluggo na
ta bannag.

